

NORDBY GARDSBARNEHAGE 2023/2024

Innholdsfortegnelse

Informasjon

- Om oss
- Aldersblandede grupper

Visjon

- Visjonen vår i praksis -på naturlig vis
- Gardshjul
- Fra jord til bord

Barnehagestart

- Verdifull oppstart
- Minst i barnehagen
- Omsorg

Medvirkning

Lek- barnas opplevelsesverden

- Barnehagens satsningsområde 2023/2024

Livsmestring og helse

- Trygt, godt og inkluderende barnehagemiljø
- Fysisk og psykisk helse

Fagområdene

- aktivitet; å plante en solbærbusk

Språkmiljø

- førstehåndserfaringer

Forskere

Samarbeid

- foreldresamarbeid
- Samarbeid med andre instanser

Vurdering, dokumentasjon og planlegging

- vurdering
- dokumentasjon
- planlegging

Informasjon

Om oss

Idyllisk mellom Randsfjorden og Veståsen på Jevnaker ligger Nordby gardsbarnehage. En treavdelings barnehage med hovedvekt på gardsliv og friluftsliv for barnehagebarn. Med garden, skogen og fjorden som utgangspunkt følger vi naturlig årstidene gjennom fire onner.

Havnehagan, Koia og Stabburet er våre tre avdelinger, hvor barn i alderen 1-6 år erfarer barnehagelivet sammen. To uker benytter de seg av skog, mark og fjord, tett på leken, naturen og friluftslivet. Hver tredje uke holder de til på garden og har ansvar for dyrestell, hagearbeid, matlaging og alt et gardsliv bringer.

Aldersblandede grupper

Her på Nordby har vi valgt å ha aldersblandede grupper basert på gode erfaringer som vi gjorde oss under pandemien.

Dette gir oss mulighet til å følge barnet gjennom hele barnehagetiden, uten oppbrudd fra småbarn- til storbarnsavdeling. Slik kan vi styrke relasjonen og tilhørigheten til familien.

For å ivareta barnas behov deler vi oss innimellom i mindre grupper. Samtidig møtes vi aldersdelt på tvers av avdelinger gjennom året.

Med aldersblandede grupper ser vi at barna er mer oppmerksomme og hjelper hverandre uavhengig av alder. En 2åring kan finne skoen til 4åringen, mens 5åringen kan hjelpe 1åringen med glidelåsen.

*Side om side
erfarer vi livet
sammen.*

Visjon

Visjonen vår:

“Nordby gardsbarnehage skal gi barn og voksne en unik mulighet til å bli kjent med livet på garden, i skogen og ved fjorden gjennom hele året”

Visjonen vår i praksis - på naturlig vis

Vi ønsker å gi barna muligheten til å erfare livet på naturlig vis. Dette vil blant annet si måten vi skal leve i tråd med garden og naturen på, alt fra å hoppe i søledammer til å lage mat på bål og erfare slakting.

I et samfunn med høyt tempo ønsker vi å finne hvilepuls og tilfredsheten i nuet. Vi ønsker å være helhjertet opptatt av øyeblikket og se mulighetene som dukker opp rundt oss. Med dette fokuset styres hverdagen mye av barns uttrykk og medvirkning.

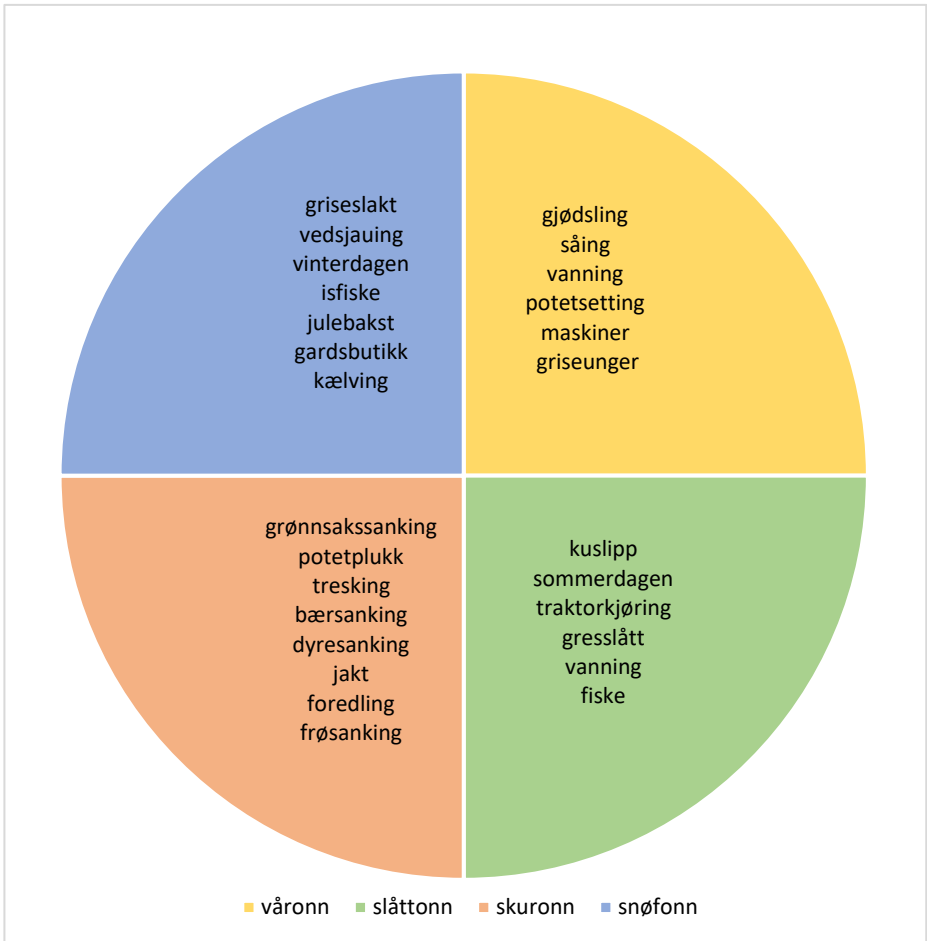
I løpet av et barnehageliv får barna erfare livets gang på garden, gjennom gardshjulets ulike onner. Naturen er en arena for utforskning, aktivitet og lek, samtidig som selve bærekraften ligger i forståelsen for artsmangfoldet og hvordan vi skal ta vare på naturen som omgir oss. Dette

krever voksne som er nysgjerrige og opptatt av å gi barna førstehåndserfaringer.

«Barna skal lære seg å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.» (Rammeplanen, 2017, s. 10)

Gardshjul

«Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge for fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine.» (Rammeplan.s.10)

Fra jord til bord

På Nordby ønsker vi at barna skal se helheten fra en spire i jorda til det å stå ved kjøkkenbenken og kutte opp en moden grønnsak. Vi dyrker og sanker inn mye av råvarene til vår egen mat. Det er mye jobb bak et måltid, og barna på Nordby deltar i alle prosessene i samspill med Marianne.

“Jeg synes det er spennende og givende å ha med barna på kjøkkenet. Det betyr mye å lage mat sammen med ungene, når de er med og henter grønnsakene, vasker de, og deltar i hele prosessen. Jo mer jeg har de med meg på kjøkkenet, jo mer spør de og henvender seg til meg.” - Marianne

Barnehagestart

Verdifull oppstart

Det første møtet med barnehagen er verdifullt og vil avgjøre om foresatte og barn føler trygghet. Derfor gjennomfører vi hjemmebesøk, besøksdag og eget foreldremøte for nye familier. Oppstart krever tid, og vi har respekt for den tiden det tar for familien å bli trygg i barnehagen. Små barn trenger forankring i trygge relasjoner, og vi bruker god tid i små grupper for å finne trygghet. Vi setter planer på vent de første ukene av barnehageåret, for å være tett på barna.

*“Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.”
(Rammeplan 2017 s.33)*

Når noen begynner eller slutter så skjer det en endring i hele barnegruppa, og vi må møte hvert individ med nye øyne. Dyrene på gården er en viktig del på Nordby, hvor barna finner ro og trøst, og vi ser at dette er spesielt viktig ved oppstart.

Minst i barnehagen

1-2-åringene er de minste barna i barnehagen, og de trenger å møte sensitive voksne som er en trygghet både

når de trenger nærhet og når de skal utforske omgivelsene.

De minste har en egen måte å uttrykke seg og kommunisere på. Gjennom kroppslig lek og utforskning samhandler de med hverandre og med omverdenen. De løfter, bærer, fyller, tømmer, kaster, hermer og repeterer. De kryper inn i, gjemmer seg bak, setter seg under og klatrer over.

De minste barnas uttrykk krever voksne som skaper boltreplass og et lekemiljø som innbyr til bevegelse. Vi legger til rette slik at de minste kan bli kjent med livet på garden, i skogen og ved fjorden gjennom hele året, på deres premisser.

Omsorg

*“I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for”
(RP s19)*

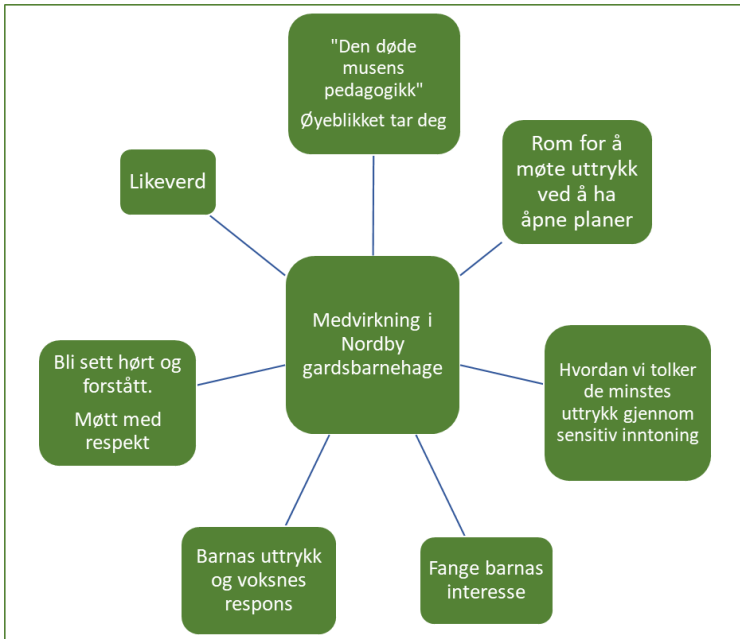
Omsorg i barnehagen handler om hvordan de voksne møter barns behov og uttrykk. Det kan være i form av å tilby mat og tørre klær, et fang og trøst, eller gjennom å støtte, veilede og hjelpe. Uansett handling, så er det relasjonen mellom voksne og barn som er det grunnleggende, dette er den voksnes ansvar. Det krever at vi er selvreflekterte og bevisst på vår egen samspillskompetanse.

Medvirkning

Barnekonvensjonen:

«Barnet har rett til å si sin mening i alt som vedrør det og barnets meninger skal tillegges vekt.»

Barn gir uttrykk for medvirkning på ulike måter gjennom kroppsspråk, adferd, verbalt språk og følelsesuttrykk. For å fange opp dette kreves det voksne som har en sensitiv inntoning og er påkoblet det enkelte individet.

Lek-Barnas opplevelsesverden

Barnehagens satsningsområde barnehageåret 2023/2024

"Lek er en frivillig aktivitet der aktiviteten i seg selv er viktigere enn målet, den er drevet av indre motivasjon hos den som leker, og det er den/de som leker som har kontrollen over situasjonen. Dette samsvarer med hva barn selv beskriver lek; som morsomt, noe de finner på selv, hvor de voksne ikke bestemmer, og hvor alt er mulig." (Sandseter og Kvalnes 2021:24-25)

Lek er på barnets premisser og kan ikke defineres av andre enn dem som eier den. Den er lystbetont og gir spenning. Tid og sted blir noe annet enn hva det er i virkeligheten og alt er mulig.

Det er lett å tenke at lek er noe som kommer av seg selv. Vi som jobber med barn, vet at leken kan være sårbar og trenge voksenstøtte og veiledning for å kunne utvikles og vedvare over tid.

Vi ønsker å være profesjonelle lekere som:

- *Ser barns ønske om og initiativ til lek*
- *Er opptatt av dramaturgi for å skape spenning og overraskelser.*
- *Veileder barn inn i lek*
- *Verner om etablert lek*
- *Videreutvikler lek*

Hva er lek? - Barnas egne beskrivelser:

“Det er å leke sammen”

“Det er moro å leke”

“Det er gøy å leke med vennene mine”

“Det er mest morsomt å leke med den rosa traktor'n og den røde henger'n”

“Det er å leke sammen og gjøre noe morsomt”

"Jeg skulle ønske dagens barn lekte mer enn de gjør. For den som leker som liten får en rikdom inni seg som man kan øse av hele livet. Man bygger opp en varm, hyggelig verden inni seg. En verden som gir styrke om livet blir vanskelig. Et sted man kan ty til i motgang og sorg."

-Astrid Lindgren

Livsmestring og helse

Trygt, godt og inkluderende barnehagemiljø

Et inkluderende miljø handler om opplevelsen av å høre til, og å være betydningsfull for fellesskapet. Dette er avgjørende for trivsel og utvikling.

"En god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt" (Rammeplan s.8)

For å utvikle positive samspillsrelasjoner trengs en rekke sosiale og prososiale ferdigheter. Dette er ferdigheter som å gjenkjenne og skille mellom ulike følelser både hos seg selv og andre, dele, inkludere og vise empati.

Gjennom å støtte barnas sosiale utvikling arbeider vi med et inkluderende miljø som forebygger mobbing og krenkelser. Dette forutsetter voksne med god relasjonskompetanse, som er oppmerksomme og sensitive, tar ansvar og er profesjonelle.

Modell fra "trygt og godt barnehagemiljø for alle barnehagebarn i Jevnaker kommune"

Fysisk og psykisk helse

I Nordby gardsbarnehage legger vi stor vekt på bevegelsesglede. Gjennom å ta i bruk våre mange

turområder i skogen og ved fjorden, får barna hos oss være aktive, kjenne på fysisk mestring og prøve noe nytt under god veiledning.

Ved å etterstrebe få overganger og oppbrudd i hverdagen får vi også en god flyt og en god balanse mellom aktivitet og hvile. Det

å ta en pause og finne roen i seg selv er en egenskap som er viktig hele livet; i barnehagehverdagen skal vi legge til rette for at barna får denne muligheten.

Samtidig skal barna hos oss få støtte i å mestre motgang og håndtere utfordringer. Dette krever at vi voksne tar et steg bakover og gir tid til å la barna prøve og erfare selv, hvor vi er tilgjengelige for å veilede og motivere. De får erfare det å falle, og med en varm og omsorgsfull voksenhånd som hjelper og veileder, får de også erfare det å reise seg opp igjen.

Fagområdene

Språkmiljø

Førstehåndserfaringer

“Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.” Rammeplan

Nordby har et språkmiljø basert på førstehåndserfaringer. Her samles vi rundt det konkrete og bruker alle våre sanser for å skape dialog og samspill som gir barna mulighet til å forstå, kommunisere og skape mening. Det konkrete skaper grunnlag for undring og språklig bevissthet. For å få til dette trengs det voksne som legger til rette for språkstimulerende møter, griper

fatt i det barna oppdager, som undrer seg sammen og utvider språket.

Eksempel:

Vi går til grisen med matrestene våre. Når vi kommer frem, synger vi “med krøllet hale”, og da kommer de løpende. Hva betyr egentlig nesevis? Vi studerer nesa til

grisen. Den har samme funksjon som en nese, men vi kaller den for et tryne. Et tryne er lenger enn en menneske-nese, og den lager en annen lyd. Hårete er den også. Kan vi kjenne? Hvis grisen kommer nærme så kan vi kjenne på busta, for det er det hårene kalles for. Vi studerer det vi ser, repeterer dag etter dag, og sammen utvider vi både språket og forståelsen.

Vi ønsker å skape et godt språkmiljø, hvor barna har flere muligheter for å uttrykke sine opplevelser og følelser. Vi bruker bøker og bildekort som støtte i samtaler. I løpet av barnehageåret 2023/2024 skal vi legge et godt grunnlag for å ta i bruk norsk med tegnstøtte, som en god parallell støtte til det muntlige språket.

Forskere

“Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner” (Rammeplan s. 34)

Det siste året på Nordby, er man forsker. Da skal de eldste barna i barnehagen gis muligheten til å avslutte barnehagelivet, slik at de kjenner seg klare for det neste skrittet videre.

Forskerne møtes på tvers av avdelingene, til forskeruker, 6 ganger i løpet av året.

Vi har valgt å samle dagene til hele uker for å kunne gi barna kontinuitet og tett oppfølging, for å kunne jobbe med temaer og prososial adferd over tid. Dette gir oss også større mulighet til å ta vare på barnas medvirkning. Forskerne er med og planlegger hva ukene skal

inneholde, vi regulerer innholdet etter behov og har rom for nye innspill underveis. Mot slutten av hver uke evaluerer vi sammen uka som gått.

Det siste året i barnehagen fokuserer vi i størst grad på;

- *Selvstendighet.*
- *Holde fokus i lek og aktivitet over tid.*
- *Inkludering og samarbeid.*
- *Konfliktløsning.*
- *Fysisk mestring.*
- *Trygghet i vann*

Vi samarbeider tett med skolen det siste året, slik at vi får gjennomført skolebesøk og vi inviterer skolen til å besøke oss.

Samarbeid

Foreldresamarbeid

“Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling” (Rammeplan)

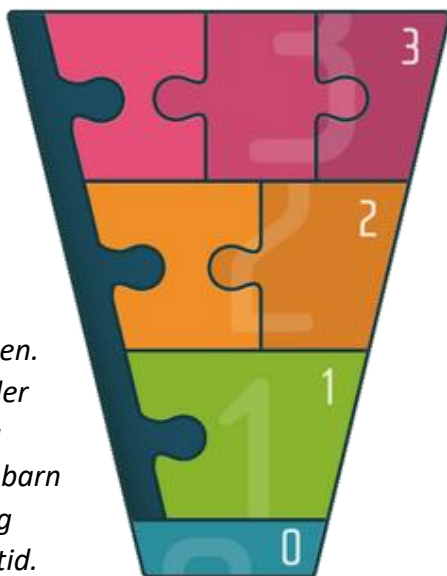
Foresatte er våre viktigste samarbeidspartnere og vi skal legge til rette for god dialog og et godt samarbeid. At foreldre og ansatte snakker sammen og har tillit til hverandre er avgjørende for barns trivsel og utvikling. Vi inviterer hvert barnehageår til foreldremøte, foreldreundersøkelse, foreldresamtaler og SU-møter.

SU består av en foreldrerepresentant og en ansattrepresentant fra hver avdeling, samt styrer og eier. SU diskuterer saker som har betydning for barnas hverdag, og har som mål å skape et tett samarbeid mellom hjem og barnehage.

Samarbeid med andre instanser

“Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud.” (Rammeplan)

Vi tilpasser det allmennpedagogiske tilbudet etter barnets behov innenfor de rammer barnehagen har. Når barn har behov for støtte utover dette, samarbeider vi tett med andre instanser i kommunen. Jevnaker kommune arbeider med BTI (bedre tverrfaglig innsats), som skal sikre at barn og familier får den hjelp og støtte de trenger til riktig tid.

Våre samarbeidspartnere er:

- *Ressursteam barnehage*
- *PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste)*
- *Helsestasjon*
- *Fysioterapeut/ergoterapeut*
- *Barnevern*
- *Familieteam*

Vurdering, dokumentasjon og planlegging

Vurdering

Vi vurderer jevnlig oss selv og vår praksis, både gjennom reflekterende samtaler i hverdagssituasjoner, og gjennom strukturerte evalueringer på avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager.

I barnehageåret som gått har vi øvd oss på, og fordypet oss i, bruken av observasjon som metode. Ved å gjøre systematiske observasjoner av enkeltbarn og barnegruppa får vi bedre tak på barnas opplevelse av egen hverdag og vi vil sikre barns medvirkning.

Planlegging

Våre observasjoner danner så grunnlaget når vi legger planer for avdelingen og barnehagen som helhet.

På Nordby lager vi halvårsplaner for hver avdeling, og utover det planlegger vi dagene våre etter

gardshjulet. Planene våre danner grunnlag for hva vi ønsker med dagen, men vi er sensitive for barns innspill. En planlagt tur kan plutselig ende opp et helt annet sted, da vi gjerne følger barnas nysgjerrighet.

Dokumentasjon

Dokumentasjonen vi gjør brukes både som grunnlag for samtale med barna og som informasjon til foreldre. Gjennom å henge opp bilder av hendelser fra hverdagen tilbyr vi barna en mulighet for å samtale om det vi tidligere har gjort. Vi dokumenterer også våre opplevelser i hverdagen gjennom bilder og tekst som sendes ut som fredagsmail fra hver avdeling.

**NORDBY
GARDSBARNEHAGE**